

Vorų pasaulis: #1

SF

Colin Wilson

DYKUMA

Knygute.lt

Colin Wilson

VORŲ PASAULIS #1:

DYKUMA

Mokslinis-fantastinis romanas

Neatmenamais laikais žmonija
viešpatavo Žemėje ir nekreipė
dėmesio į mažus padarėlius
ropojančius aplinkui.

Tačiau kažkokia kosminė
katastrofa viską apvertė aukštin
kojomis.

Nūnai milžiniški vorai - tikrieji
Žemės šeimininkai bei Mirties
Valdovai - laiko žmonės savo
vergais, veisliniais galvijais ir
maistu...

Iš anglų kalbos vertė

ŽIVILĖ SAMĖNAITE

Copyright © by Colin Wilson, 1987

Colin Wilson - THE DESERT

New York, Ace books, 1989

Cover art Copyright © by Rodney Matthews, 1992

Vertimas į lietuvių kalbą:

© leidykla "Eridanas", 1996

© leidykla Knygute.lt, 2017

Kai pirmasis vėjo gūsis šiugždėdamas prasi-sunkė pro plokščią akmenį, dengiantį įėjimą į olą, Nialas prigludo ausimi prie plyšio ir įsi-klausė, sutelkdamas visą dėmesį. Kas karta, kai jis taip susikaupdavo, galvoje tarsi įsižieb-davo mažytis skaistus žiburėlis ir įsiviešpatau-davo staigi tylą, kurioje išryškėdavo net men-kiausi garsai. Štai ir dabar Nialas išgirdo, kaip per smėlį tylutėliai juda didelis vabzdys. Jude-sių lengvumas bei miklumas aiškiai bylojo, kad artinasi voras kupranugaris. Po sekundės pasirodė ir pats vabzdys - gauruotas, į statinę panašus kūnas žvilga aušros šviesoje, galin-guose žiauturuose styro driežo likučiai. Aki-mirka, ir vabzdys dingo. Jokio garso, tik vėjas švilpauja kaktuso euforbijos šakose. Tačiau Nialas jau žinojo tai, ką norėjo sužinoti: olos kaimynystėje nėra nei skorpionų, nei tigrava-balių. Mat voras kupranugaris - didžiausias rajūnas pasaulyje; jis ryja tol, kol nebepavelka pilvo. O ką tik pro šalį pranėręs gyvis anaip tol neatrodė sotas. Jei aplinkui būtų bent vienas gyvas padaras, voras kupranugaris nedvejo-damas mestų nebaigtą ėsti driežą ir pultų nau-ją auką.

Nialas lyg plaukikas abejomis rankomis atsargiai nubraukė smėlį ir išlindo pro plyšį laukan, vikriai laviruodamas lieкну kūnu. Virš horizonto pasirodė pirmieji saulės spinduliai. Smėlis buvo dar šaltas po nakties. Vaikiną nuo jo tikslo skyrė apie penkiasdešimt jardų: ten, kaktusų gojelio pakraštyje, augo varu, augalas, kurio žalių mėsingų, į ausies spenelį panašių lapų puodeliuose rinkdavosi rasa. Nialas jau gerą valandą be miego gulėjo oloje, kankinamas troškulio, ir ilgesingai vaizdavosi, kaip suvilgys lūpas lediniu skysčiu. Oloje buvo vandens, kurio prijaukintosios skruzdės prinešdavo iš požeminio šaltinio, esančio gal penkiolika pėdų žemiau dykumos paviršiaus. Tik tas vanduo buvo rusvas ir turėjo daug mineralinių druskų. Palyginus su juo, ledinė varu rasa - tiesiog nektaras.

Augalo taurė iš dviejų susiglaudusių lapų buvo artipilnė, pakraščiuose žvilgėjo ledo kristalai. Nialas atsistojo keturpėsčias, panardino veidą į taurę ir nugėrė didelį gurkšni rasos vandens. Raumenys iš pasitenkinimo sutvinkčiojo ir atsipalaidavo. Dykumos gyventojui nėra didesnio malonumo už ledinį vandenį. Kilo pagunda išgerti visą taurę. Tačiau patirtis draudė. Varu šaknys negilios, tad jei išgersi

visą augalo sukauptą rasą, jis žus - o su juo išnyks dar vienas vandens šaltinis. Todėl Nialas atitraukė lūpas, palikęs pusę taurės vandens. Bet ir toliau klūpojo priešais augalą, žvelgdamas į šaltą skaidrų skystį, tarsi akimis gerdamas jo esmę. Kūną užliejo jaudinančio džiaugsmo banga. O pačioje žmogiškos esybės gelmėje akimirkai atgijo iš protėvių paveldėta mįslinga atmintis: kadaise buvo Žemėje Aukso amžius, kai vandens buvo gausu, ir žmonėms nereikėjo slapstytis lyg kokiems vabzdžiams požeminėse dykumų olose.

Ši gilias susikaupimo būseną išgelbėjo vaikiniui gyvybę. Pakėlęs akis, Nialas išvydo rytų pusėje oro balioną, ryškiai išsiskiriantį blyškaus dangaus fone. Balionas buvo maždaug už pusės mylios, bet greitai plaukė link jo. Vaikinas akimirksniu, netgi beveik nesąmoningai, užgniaužė savyje instinktyvų siaubą. Padėjo vidinė ramybė, kurion jis ką tik buvo pasinėręs. Be to, Nialas tūnojo milžiniško vargoninio kaktuso šešėlyje, šalia kamienų kolonados, smingančios į septyniasdešimties pėdų aukštį. Šešėliuotame dykumos paviršiuje, tamsaus vakarinio dangaus skliauto fone tamsus jo kūnas turėjo likti visiškai nematomas. Vaikiną galėjo išduoti tik aklas gyvuliškas siaubas. O

nugalėti siaubą buvo nelengva. Balionas lėkė tiesiai į Nialą, tarytum ten tūnantis padaras gerai matė savo auką. Nialas pagalvojo apie saviškius, likusius oloje: o, kad tik jie kietai miegotų! Bet kitą akimirką balionas jau skrido virš jo, ir vaikiną pirmąsyk gyvenime pajuto kūną stingdančią grėsmę, kurią spinduliavo medžiojantys vorai. Priešiškos valios jėga čaižė dykumą lyg prožektoriaus spindulys. Vaikinas beveik fiziškai jautė, kaip ji skverbiasi į šešėlius ir įdubas, tyčia kelia begalinį siaubą, kad tas lyg nevalingai išsiveržęs klyksmas praneštų medžiotojui, kur slepiasi auka. Nialas ryžtingai nukreipė žvilgsnį į varu lapų taurę ir pabandė išgryninti savo sąmonę iki vandens tyrumo. Ir netikėtai patyrė keistą jausmą - jis staiga pažino varu sielą, pasyvią augalo sielą, kurios vienintelis tikslas - gerti, siurbti į save saulės šviesą ir gyventi. Taip pat pažino ir išpuikėlių kaktusų sielas: tie smigo į aukštybes, mesdami iššūkį dangui. O ir pati žemė tarsi tapo permatoma; Ūmai Nialas kažkoku vidiniu žvilgsniu išvydo po dykumos paviršiumi savo šeimą: tėvus, brolių ir dvi seseris; visi kietai miegojo, tik tėvas krustelėjo, kai pražūtingos valios spindulys nuslydo juo.

Po kelių sekundžių viskas baigėsi. Balionas

buvo jau už ketvirčio mylios, suko link didžiojo plokščiakalnio, dunksančio horizonte lyg kokia siena. Valios jėgos impulsas tebenaršė po dykumą tolumoje. Nialas juto jį taip aiškiai, tarsi tai buvo šviesos spindulys, matomas akimis. Vaikinas sėdėjo nekručėdamas, kol balionas dingo iš akių, aplenkęs aštrų lyg adata uolos smaigalį.

Tik tada Nialas nuėjo atgal į olą - greitai ir tyliai, kaip buvo mokomas nuo vaikystės. Tačiau jo žingsnių garsas vis tik pažadino tėvą. Ulfas akimirksniu pašoko, dešinėje rankoje gniauždamas kaulinį durklą. Pamatęs sūnų, jis iškart suprato, kad kažkas atsitiko.

- Kas ten?
- Balionas, - pašnibždomis atsakė Nialas.
- Kur?
- Jau nuskrido.
- Tave pastebėjo?
- Nemanau.

Ulfas lengviau atsiduso. Paskui palypėjo iki įėjimo į olą, minutėlę atidžiai pasiklausė ir dirstelėjo laukan. Saulė buvo jau pakilusi virš horizonto, skaisčią dangaus žydrynę kiek slopino reta balkšva migelė.

Iš tamsos prakalbo Veigas, Nialo vyresnysis

brolis:

- Kas atsitiko?

- *Jie* medžioja, - atsakė Ulfas.

Veigui nereikėjo aiškinti, ką turėjo omeny tėvas: "jie", ištartas tokiu balsu, galėjo reikšti tik vorus budelius. O kas galėjo būti baisiau už vorus-budelius. Slapstydamosi nuo jų, šeima beveik visa gyvenimą leido po žeme. Kiek žmones save prisiminė, juos visą laiką medžiojo skorpionai, tigravabalai, dryžuotieji skarbėjai, plėšrieji žiogai-sagos. Bet dažniausiai vorai budeliai. Vabalai ir moskitai buvo natūralūs priešai, su jais žmonėms kartais pavykdavo susidoroti. Tačiau vorai, pasaulio valdovai, buvo nenugalimi. Žmogus, išdrisęs pakelti ranką prieš vorą, užsitraukdavo negailestingą kerštą. Džomaras, Nialo senelis, vergijoje matė, kas nutiko nedidelei žmonių kolonijai, nužudžiusiai vorą. Tūkstantinė vorų armija patraukė jų medžioti. Išsirikiavę dešimties mylių ilgio grandine, siaubūnai žygiavo per dykumą, o šimtai balionų skrido oru. Išgaudę visus žmones - jų buvo apie trisdešimt, įskaitant ir vaikus - vorai nugabeno belaisvius į Mirties Valdovo miestą, kur visų gyventojų akivaizdoje surengė siaubingą ceremoniją. Jie paralyžiavo nelaiminguosius nuodais, palikdami jiems są-

monę, bet atimdami galimybę judėti, o tada pamažu, neskubėdami suėdė savo aukas. Procesas truko ne vieną dieną, o tų žmonių vadas išgyveno beveik dvi savaites, kol virto bekoje, beranke nuograuža.

Niekas nežinojo, kodėl vorai taip nekenčia žmonių; net Džomasas, išgyvenęs tarp jų pusę gyvenimo, kol pabėgo balionu. Džomasas žinojo tik tiek, kad vorų, užsiimančių vien tik žmonių gaudymu, yra tūkstančiai. Galbūt taip yra dėl to, kad žmogaus mėsa jie laiko ypatingu skanėstu? Tačiau toks paaiškinimas atrodo nelogiškas, nes vorai budeliai ir taip laikė žmones maistui. Jiems patiko riebios aukos - tokios, kurios vos paeina nuo lašinių pertekliaus. Tai kam tada jiems buvo reikalingi liesi dykumos gyventojai? Matyt, akla vorų neapykanta žmonėms turėjo kitokią priežastį.

Dabar pabudo ir likusieji - Sairisė, Nialo motina, bei dvi jo mažosios sesutės, Runa ir Mara. Ulfas nieko nepasakė, kad neišgąsdintų mergaičių. Tačiau jos pačios pajuto pavojų. Nevaldoma vaikiška baimė pasklido po olą lyg neramus virpesys ar šleikščiai saldus kvapas.

Veigas, budėjęs prie įėjimo, mostu pasikvietė tėvą. Nialas taip pat prišliaužė arčiau landos. Dvi susiglaudusios galvos užstojo dienos švie-

są, tačiau vaikas spėjo pastebėti baltą balioną: jis greitai skriejo virš vamzdiškojo kaktuso viršūnių maždaug mylios nuotolyje.

Ulfas tyliai pratarė:

- Mažuosius reikia užmigdyti.

Veigas be žodžių linktelėjo ir dingo olos gelmėje, kur šeima laikė skruzdės. Po dešimties minučių jis grįžo, nešinas moliūgo indu su saldžia koše, kurią skruzdės gamino savo gūžiuose. Sairisė iškrėtė košę ant medinių lėkštelių, ir mergaitės, nepratusios prie tokių gausių porcijų, godžiai puolė valgyti. Gavęs savo lėkštę, Nialas užuodė svaigų, troškų kvapą - taip kvėpėjo tik ortisas, augalas iš Didžiosios Deltos miškų. Bet jis nenorėjo užmigti - buvo įsitikinęs, kad pajėgs suvaldyti savo baimę. Jis nurijo šiek tiek košės, kad tėvas nesupyktų, bet kai tik visi nususuko, pakišo lėkštelę po alfos žolės guoliu. Po penkių minučių mergaitės vėl kietai miegojo. Nialas taip pat juto narkotikų sukeltą tingulį, malonią vidinę šilumą, mašinančią alkį. Tačiau protas liko budrus.

Sairisė palaukė, kol sumigs dukterys, tada taip pat įsikrėtė į lėkštę medingos košelės. Kaip ir Nialas, ji nenorėjo užmigti. Bet ne todėl, kad ketino padėti ginti olą. Sairisė buvo pasiruošusi nužudyti vaikus, o paskui save, jei

vorai budeliai vis dėlto aptiks slėptuvę.

Ji kaip tik rijo pirmąjį maisto kąsnelį, kai baimės čiuptuvas įsiveržė į olą. Pojūtis buvo toks, tarsi pats voras budelis staiga išoko į požeminį žmonių būstą. Akimirkai Nialas vos neprarado savitvardos, bet laiku susiprotėjo, kad nematomas siaubas olos viduje - bekūnis ir beasmenis. Sairisei užgniaužti baimę buvo kur kas sunkiau. Nialas pajuto, netgi išvydo, kaip baimė išsiveržė iš jos krūtinės lyg klyksmas. Ulfas ir Veigas taip pat tai pajuto. Voro budelio valia, naršanti po olą, paaštrino žmonių pojūčius ir tuo pačiu sukėlė nevalingus siaubo protrūkius. Tik Nialas liko visiškai ramus. Jis sutraukė savo sąmonę į tašką, į žiburėlį, švytintį kažkur giliai galvoje, ir dabar jautėsi atsiribojęs nuo aplinkos ir nuo savęs paties.

Baimės čiuptuvas tarytum sudvejojo ir stabtelėjo pasiklausyti. Tačiau dabar jau visi žmonės suvaldė savo baimę, ir tik tylą pulsavo oloje. Dvi mazgės miegojo, giliai kvėpuodamos. Kai prieš valia pamažu atsitraukė - lyg garsas, nykstantis tolumoje, - Nialas pajuto trumpą pasitenkinimo blyksnį. Jei vaikai nemiegotų, jų baimė tikrai išduotų šeimą galinomis isterijos bangomis. Taip atsitiko jau šim-

tams žmonių bendruomenių. Ortiso sultys iš tiesų buvo apvaizdos dovana, nors ir kainavo gyvybę Nialo dėdei Torgui bei pusbroliui Hrolfui: augalas juos nugalėjo ir suėdė.

Tą dieną baimės čiuptuvai dar penkis kartus buvo įsiveržę į olą, tačiau žmonių sąmonė išliko tokia pat nejudri kaip ir kūnai. Jie neišsidavė nė menkiausiu baimės impulsu. Nialas sėdėjo atsišliejęs į sieną, pastatytą iš tigravabalio seilėmis sutvirtinto smėlio, ir pats jautėsi tarytum suakmenėjęs.

Įdienesius oro temperatūra oloje pakilo. Paprastai dieną žmonės užkimšdavo landą šakomis bei akmenimis, o vėjas užbaigdavo darbą, užpustydamas plyšelius smėliu. Tačiau Ulfas norėjo stebėti vorų balionus; žinant, kada jie prisiartins, buvo lengviau priešintis baimės čiuptuvams. Todėl anga po plokščiu akmeniu liko atvira, ir karštas dykumos vėjas smelkėsi vidun, nešdamas smėlį ant olos grindų. Miegančios mažylės buvo šlapios nuo prakaito. Bet suaugusieji nekreipė dėmesio į karštį; įtampa neleido jiems atsipalaiduoti. Dusyk Sairisė padavė valgį - opuncijos vaisių ir džiovintos graužikų mėsos. Bet jie įstengė nuryti tik vieną kitą kąsnį, nenuleisdami akių nuo skaisčiai žydros dangaus juostos.

Vidurdienį Nialas, budėjęs prie landos, pastebėjo ties horizontu vieną balioną. Po minutės jo kairėje pasirodė antras, paskui, jau dešinėje, trečias. Netrukus dangus buvo pilnas balionų. Suskaičiavęs dvi dešimtis, vaikinai metė šį užsiėmimą. Priešų galybė tiesiog stingdė kraują gyslose. Nialas perspėjimai šnipštelėjo, ir artimieji tuoj pat prisijungė prie jo, sustoję per kelias pėdas nuo angos, kad neužstotų vienas kitam vaizdo.

- Kodėl tiek daug? - tyliai paklausė Ulfas.

Nialą nustebino tėvo nenuovokumas. Juk vorai žino, kad juos įdėmiai seka žmonių akys. Tikriausiai Mirties Valdovas siunta iš įniršio: pamanyk tik, auka tūno kažkur apačioje, po dykumos paviršiumi, ir iškrapštyti ją iš ten niekaip nepavyksta. Ši balionų armada turėjo sukelti siaubą Galbūt ji ir būtų pasiekusi savo tikslą, jei būtų pasirodžiusi netikėtai, iš kitos pusės. Bet per tas penkias minutes, kol balionai priartėjo, žmonės spėjo užgniaužti savyje baimę. Pakilęs vėjas greitai pranešė priešus pro šalį. Akimirksniui siaubo banga užliejo olos gyventojus lyg galingo prožektoriaus šviesa, o po sekundės nuslinko toliau.

Iš savosios stebėjimo vietos Nialas matė, kad balionai išsidėstę simetriškais zigzagais....